

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕๕/๒๕๖๐

วันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นายประสิทธิ์ชัย หนูนวล และนายอัครเดช ฉากจินดา (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ และการควบคุมตัวผู้ร้อง โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าว เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายประสิทธิ์ชัย หนูนวล และนายอัครเดช ฉากจินดา (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ผู้ร้องทั้งสองและตัวแทนกลุ่มคัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ได้ชุมนุมเพื่อยื่นยันเจตนาารมณ์ต่อรัฐบาลในการคัดค้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ บริเวณหน้าศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ตามที่ผู้ประสานงานกลุ่มคัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ได้มีหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลคูสิต ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้รับแจ้ง และได้รับหนังสือแจ้งให้จัดกิจกรรมและยื่นข้อเรียกร้องต่อศูนย์บริการประชาชนในบริเวณดังกล่าว แต่เมื่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน

- ๒ -

จังหวัดกระบี่ ผู้ร้องทั้งสองและกลุ่มคัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่จึงเปลี่ยนสถานที่ชุมนุมโดยข้ามถนนมายังบริเวณฝั่งหน้าทำเนียบรัฐบาลเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยุติโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่ประชาชนในพื้นที่ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหลายร้อยนายต้องเข้าระงับพื้นที่การชุมนุม ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีเดินทางออกจากทำเนียบรัฐบาลแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ประกาศขอคืนพื้นที่การชุมนุมในวันดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้แจ้งกับผู้ร้องทั้งสองและกลุ่มคัดค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ให้ยุติการชุมนุม หลังจากนั้นผู้ร้องทั้งสองและผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวออกจากพื้นที่การชุมนุมไปสอบสวนที่มณฑลทหารบกที่ ๑๑ และกองกำกับการสายตรวจ ๑๕๑ ถนนวิภาวดีรังสิต เพื่อดำเนินการสอบสวนโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ผู้ร้องทั้งสองมีความเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวมีสถานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายและมีผลใช้บังคับโดยตรงในการแทรกแซงหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล ทำให้การใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ บัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ไม่อาจกระทำได้ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ ส่วนการกระทำของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยในการควบคุมตัวผู้ร้องทั้งสองไว้ในสถานที่อื่นที่มีใช้สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ร้องทั้งสองที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสองต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

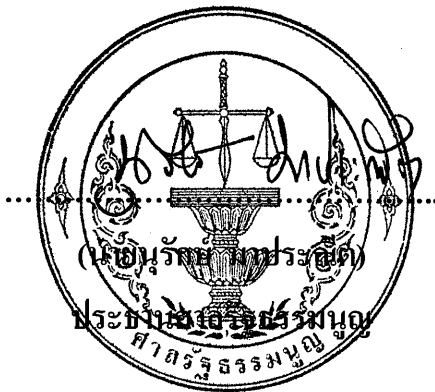
พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘

เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ และข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๔ หรือไม่ นั้น เห็นว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวมีสถานะการบังคับใช้เป็นกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าการควบคุมตัวผู้ร้องทั้งสองโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๖ ของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ หรือไม่ นั้น เห็นว่า การกระทำตามที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างนั้นได้เกิดขึ้นและยุติไปแล้ว การที่ผู้ร้องทั้งสองจะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้น และเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๔ -

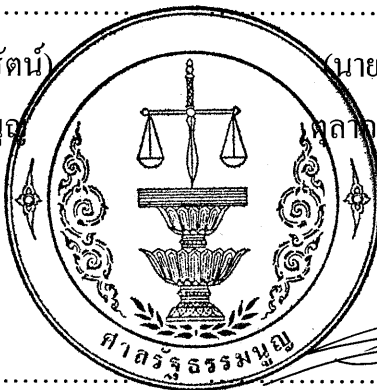
(คำสั่งที่ ๕/๒๕๖๑)

(นายจรูญ ภักดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ